

Οφείλουμε όλοι σεβασμό στους θεσμούς

Χρήστος Β. Μασσαλάς

Τις τελευταίες ημέρες η αμφισβήτηση μετατράπηκε σε δράση... Οι δημοκρατικοί κανόνες ξεχάστηκαν και οι θεσμοί και το κράτος δικαίου δοκιμάστηκαν. Αιτία: η διαφορετική άποψη για θεσμικά θέματα και διατάξεις του Ν. 3549/07.

Είναι γνωστό ότι η Δημοκρατία μισεί την ομοφωνία, αλλά συγχρόνως είναι και μια συμφωνία που μας επιτρέπει να διαχειριζόμαστε καλύτερα τις διαφωνίες μας.

Η διαχείριση της διαφωνίας και η διαπραγμάτευση δίνουν «κύρος» σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα, όταν: α) ο πολίτης έχει συνειδητοποιήσει ότι δικαιώματα χωρίς αντίστοιχα καθήκοντα και ελευθερίες χωρίς υποχρεώσεις δεν υπάρχουν και β) το κράτος δικαίου έχει το θάρρος να επιβάλει τον νόμο. Η απόκλιση από τους νόμους πρέπει να έχει σοβαρές συνέπειες, διαφορετικά πρέπει να αναμένεται υπονόμηση του δημοκρατικού πολιτεύματος. Συμβαίνει συχνά καλοθελητές (π.χ. πολιτικοί) να μιλάνε μόνο για τα δικαιώματά μας, επιμηκύνοντας αδιάκοπα τον κατάλογό τους, ενώ αποσιωπούν τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις μας. Αν τα κηρύγματά τους βρουν εύφορο έδαφος, οι πεπεισμένοι θα ξεχάσουν την ιδιότητα του πολίτη και θα υιοθετήσουν τη δυνατότητα «ανυπακοής»...

Η απόκλιση από τη συμπεριφορά νομιμότητας μπορεί να κατανοηθεί τότε μόνον, όταν ο δράστης υποστεί τις συνέπειες του νόμου. Σε καμιά όμως περίπτωση δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή, αν ο δράστης επιδιώκει να τον χειροκροτήσουν για τις αποκλίνουσες συμπεριφορές του. Ο λόγος είναι προφανής. Οι νόμοι είναι αναγκαστικοί για όλους, ακόμη κι όταν δεν μας αρέσουν. Αν ο κάθε ιδιώτης και η κάθε μειονότητα διατηρούσαν για τον εαυτό τους το δικαίωμα να καθορίζουν τι είναι δίκαιο και τι άδικο, γρήγορα το «καθένας για τον εαυτό του» θα κατέληγε στο «όλοι εναντίον όλων». Αλλωστε η ανυπακοή, αυτή καθαυτή, δεν συνιστά απόδειξη πολιτικής συνείδησης (ούτε και η υπακοή). Το δικαίωμα ελευθερίας της άποψης το εγγυάται το Σύνταγμα, αλλά την αποτελεσματική του εξάσκηση την εγγυώνται τα όργανα της τάξης. Από τον θεσμικό τους ρόλο, τα όργανα αυτά πρέπει να έχουν το θάρρος (και την έξωθεν καλή μαρτυρία) να μηνύουν τους παραβάτες του νόμου (με καλυμμένα πρόσωπα ή μη). Η επιείκεια βλάπτει την ελευθερία όσο και η απολυταρχία. Στη δεύτερη περίπτωση η Αστυνομία είναι παντοδύναμη, ενώ στην πρώτη η Αστυνομία είναι αδύναμη ή δεν τολμά... Η υπερβολική καταστολή οδηγεί στον νόμο της ζούγκλας, στο ίδιο αποτέλεσμα οδηγεί και η έλλειψή της.

Πρέπει να γίνει σαφές ότι: η πολιτική συνείδηση υπαγορεύει τον σεβασμό του νόμου που είναι αποτέλεσμα της λειτουργίας της δημοκρατίας και των οργάνων τα οποία είναι επιφορτισμένα με την εφαρμογή του.

Η εικόνα που παρουσιάζει η χώρα μας, με τραυματισμό των θεσμών (στο πρόσωπο του νουνεχούς πρότανη του ΑΠΘ, καθηγητή Α. Μάνθου), την παρακάλυψη δημοκρατικών λειτουργιών στα πανεπιστήμια και ΤΕΙ και την ενεργοποίηση της ακατανόητης ενέργειας της κατάληψης ακαδημαϊκών μονάδων, γεννά εύλογα ερωτήματα. Γιατί; Θέλουμε να βαφτίσουμε δημοκρατική λειτουργία την ανυπακοή; Θέλουμε να εγκαθιδρύσουμε την αδράνεια στον ακαδημαϊκό χώρο; Θέλουμε να δώσουμε νέο περιεχόμενο σε καθιερωμένους δημοκρατικούς κανόνες;

Πρέπει να γίνει κοινή συνείδηση ότι τους νόμους της πολιτείας τους εφαρμόζουμε, τους κριτικάρουμε και επιχειρηματολογούμε για τη βελτίωσή τους ή και την αντικατάστασή τους. Σε καμιά όμως περίπτωση δεν τους απορρίπτουμε, πριν αυτοί να δοκιμαστούν στην πράξη.

Τα εκφυλιστικά φαινόμενα τρομοκρατίας και τραυματισμού ακαδημαϊκών δασκάλων μειώνουν το κύρος της κοινωνίας μας και υποθηκεύουν την προοπτική της χώρας.

Είναι καθήκον όλων μας να ενεργοποιήσουμε τον διάλογο, τη διαπραγμάτευση, τον σεβασμό στους θεσμούς για να τονώσουμε την υπευθυνότητα. Διαφορετικά, η πατρίδα μας δεν θα έχει μέλλον.

Ο καθηγητής κ. Χρ. Β. Μασσαλάς είναι πρόεδρος της ΔΕ του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και πρόεδρος του Συμβουλίου Ανωτάτης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης.